

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Velja za celo leto \$8.00. Za pol leta 3.00. Za New York celo leto 7.00. Za inozemstvo celo leto 7.00.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 157. — ŠTEV. 157.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 1, 1920. — PONDELJEK, 1. NOVEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

FRANCIJA IŠČE TRGOVINO Z RUSIJO

ANGLIJA BI PRIZNALA BOLJŠEVIKE, DA DOBI V ROKE RUŠKO TRGOVINO, A FRANCIJA PŘIČAKUJE PADCA BOLJŠEVIKOV. — JONESCU JE S POMOČJO FRANCIJE VSTANOVLJENO MALO ENTENTO.

Pariz, Francija, 31. oktobra. — Anglija si čestita sama sebi, ker se ji je posrečilo otvoriti poti k trgovini z Nemčijo ter črpati iz slednje največje dobičke, dočim izjavljajo francoski diplomatje, da vidijo v protiboljševiški kampanji Kerenskija ter uspehu "male entente" odgovor na politiko Lloyd George-a.

Francoska vlada izjavlja sicer, da nivo nobenem oziru uplivala na sklep Kerenskija, da vodi protiboljševiške faksije v boj proti boljševikom, vendar pa je tukaj jasno, da simpatizira francoska vlada s tem gibanjem, kajti prav izza padea carja je bil Kerenski vedno deležen prav posebnega zaupanja francoskih diplomatov. Čeprav je prihod boljševiškega režima nekoliko zatemnil njegov javni ugled, nadaljujejo njegovi pristaši tukaj s svojo delavnostjo in nekateri imajo celo važna mesta v provizoričnem režimu, ki ni bil deležen mednarodnega priznanja.

V francoskih političnih krogih so trdnega prepričanja, da bi Anglija brezpogojno priznala sovjetski režim, če bi bila prepričana, da bi dobila v svoje roke levji delež pri trgovini z Rusijo, dočim namerava francoska vlada, ki je ustrajno nasprotovala sovjetskemu sistemu, pokazati ruskomu narodu, da je njen namen le mednarodna varnost in da se zanaša na hvaležnost ruskega naroda ter tradicionalno prijateljstvo med Francijo in in Rusijo, s pomočjo katerih se bo dovedlo do pred-vojnih razmer, iz katerih bodo Francozi, ne pa Angleži črпали svoje dobičke.

Ko bo prišla Rusija enkrat iz kaosa, bo držala Francija v svojih rokah bič, s katerim bo vodila evropsko politiko, — je izjavila neka odlična politična avtoriteta. — Rusija je še vedno podjetje, ki je vredno kredita. Nemčija je izgubila zaupanje sveta ter ne more tega zaupanja zopet ustanoviti, dokler ne zadosti v polni meri zahtevam Francije.

Edinole pomoč Francije je omogočila Jonescu ustanovljenje "male entente" in dogovor, ki je bil podpisan zadnji teden, s katerim se je dalo Rumunski suverenost nad Besarabijo, se smatra za ediplačno vnaprej, katero se je dalo "mali ententi" za pomoč pri združevanju ruskih boljševikov pri ofenzivi v naslednji spomladi, če se Wranglu in Kerenskiju ne bo posrečilo organizirati ter vzdržati nove vlade v Rusiji. To so ciljni in podli naklepi, ki se bodo vsi izpolnili, kajti ruski narod ni tako neumen, da bi postal hlapec francoskih in angleških kapitalistov, ki so ga izzemali pod starim carskim režimom. Oni časi so minuli in sicer za vedno.

PRINC PAVEL BO ZASEDEL ARMENSKI MANDAT JE POUVERJEN ITALIJI. ROD VSTRAJAL PRI TEM.

Lucern, Švica, 31. oktobra. — Grški poslanik v Švici je bil danes pri prineu Pavlu ter mu povedal, da je kandidat za grški prestol.

Princ Pavel mu je odvrnil, da zasede grški prestol, toda le pod pogojem, da je ves grški narod zadovoljen s tem.

Rekel je pa tudi, da bi moral biti pravzaprav njegov oče, Konstantin, grški kralj.

ODKRITJE SPOMENIKA.

Washington, D. C., 31. okt. — Tukaj so večer odkrili krasen spomenik, postavljen na čast vstareviti ameriške mornarice.

Slavnosti so se vdeležili razni vojaški in mornariški dostojanstveniki.

TEHNIČNA KONFERENCA.

Pariz, Francija, 31. oktobra. — "Matin" je izvedel iz zanesljivega vira, da se bo v kratkem času vršila "tehnična" konferenca, katere se bodo vdeležili zastopniki Anglije in Francije. Vršila se bo v Genfu.

Baje bodo pripuščeni tudi nemški zastopniki.

HAMBURŠKI SENAT JE IZRAZIL SVOJE OBŽALOVANJE.

Hamburg, Nemčija 31. okt. — Pred kratkim je bil tukaj napaden neki uslužbenec francoskega konzulata. Francija je vsled tega vložila oster protest. Večer je bil pri francoskem konzulu predsednik hamburškega senata ter izrazil svoje obžalovanje.

Sedaj je čas, da rojaki na pet lahko na ročajo votne listke iz stare domovine, na svoje sorodnike, znance in prijatelje.

Pojasnita glede cen in sploh na in zanesljiva tvrdka:

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York

DEVETNAJSTLETNI FANT BO VLADAL GRŠKO.

Copyright by International.

Princ Pavel, ki bo zasedel grški prestol. Star je devetnajst let in se nahaja pri svoji materi v Švici.

AVSTRIJO ČAKA TEŽKA ZIMA SOVJETNA OFENZIVA NA WRANGLI FRONTI

Predsednik avstrijske republike, Seitz, je v kratkem pojasnil se-daj prevladujoče razmere.

Dunaj, Avstrija, 31. oktobra. — Z bližajočo se zimo, so se začele tudi razmere v Avstriji, posebno pa po avstrijskih mestih, jako slabšati.

Danes je obiskal predsednika avstrijske republike, Seitz, zastopnik Ass. Press ter ga vprašal za mnenje.

Predsednik mu je odvrnil, da so na delu različne pomožne družbe, ki delajo sicer ustrajno, toda sredstva, ki jih imajo na razpolago, so le malenkostna.

Ameriški pomožni sklad prbrbuje samo na Dunaju tristošot otrok, ki še niso stari štirinajst let. Poleg tega nabavlja tudi stotisočim otrokom potrebno obleko in obutev.

Odrasli ljudje se že nekako pretačijo, — je rekel predsednik republike — toda žalostno je z otroci. Cele bodoče generacije bodo zelo oslabiljene. Vse se boji zime. Kuriva ni nič, hrane malo, industrija počiva. Umevno je, da bo največja revščina na Dunaju.

Ob koncu je apeliral Seitz na Ameriko, naj se nekoliko zavzame za umirajoče deželo.

GRŠKA VLADA ZA MIR.

Budimpešta, Madžarska, 28. oktobra. — Ministrski predsednik Teley je sporočil parlamentu, da ni najti nobenega drugega izhoda kot podpisati od zaveznikov predloženi mir ter prosil parlament za dovoljenje, da sme to storiti. Madžari so upali, da bodo zavezniki izpremenili pogoje novega mirova.

To število bo pa naraslo meseca novembra na devetstotisoč in meseca januarja na en milijon in pol. Po vsem opustošenem ozemlju bodo vstanovljene nove postaje.

Vsak teden bo dobavila Amerika najmanj šeststo ton najrazličnejših živil in materiala.

PRODUKCIJA PREMOMA.

Washington, D. C., 31. okt. — Soglasno s poročilom geološkega urada, je bila produkcija mehkega premoga že tri tedne zaporedoma za dvanajst milijonov ton večja kot pa v istem času prejšnjega leta.

ANGLIJA SE BOJI VSTAJ NA IRSKEM

Govori se, da nameravajo umoriti vse, ki bi se pokazali v vojaški uniformi na cesti.

Cork, Irska, 31. oktobra. — Angleški špijonažni častniki so izjavili večeraj popoldne, da so dobili informacije, soglasno s katerimi bi ustreljen vsak častnik ali mož kraljevih angleških čet, ki se bo pokazal na cestah Corca.

Najnovejša poročila pa izjavljajo, da so člani Sinn Fein stranke sklenili preložiti pogreb zamrlega župana na ponedeljek v protest proti višjim odredbam, ki omejujejo dolžino spreveda.

Po čelem mestu je bilo čutili vznemirjenje vsprico dejstva, da so oblasti poslale truplo zamrlega župana v Cork na povsem neoficijalen način. Oblasti se spominjajo nadalje pretenj, katerim so dali izraza nekateri član Sinn Fein organizacije, soglasno s katerimi bi prišlo do neke vrste povračila v slučaju, da bi MacSwiney umrl.

Črni trakovi, ki so krasili procelje mestne hiše, raz katere je vihrala republikanska irska zastava, so izginili na večer, a bill pozneje zopet nadomeščeni.

Na tisoče Ircev vseh mogočih razredov in poklicev je šlo mimo krste pokojnega župana ter pričelo o spoštovanju, katerega je gojil narod napram nemu svojih glavnih prvoboriteljev. Na tisoče nadaljnjih ljudi pa je prišlo iz okolič Corca ter iz nadaljnjih irskih središč.

S steklom pokrita krsta, v kateri je ležalo suho truplo MacSwiney-a v uniformi častnika irske republikanske armade, ki je stopila na mesto mehniške kute, v katero so oblekli moža ob njegovi smrti, je počivala na katafalku, katerega so stražili štirje prostovoljci v civilnih oblekah.

NEMCI PROTI VERSAILLSKI POGODBI.

Berlin, Nemčija, 1.3 oktobra. — Bivši nemški justični minister dr. Evgen Schifer je imel danes v državnem zboru govor, v katerem je ostro napadal versailsko mirovno pogodbo.

Rekel je, da je ta pogodba v zasmeh celemu svetu, ker Wilson ni držal zanih obljub in ker so se vsi njegovi načrti razblinili v nič.

Pogodba — je rekel — je zločin nad nemškimi narodom in nad celim svetom.

Kot poročajo listi, so z njegovo izjavo soglašale vse stranke.

BOLJŠEVIKI PROTESTIRAJO.

London, Anglija, 31. oktobra. Poročilo iz Moskve, ki ga je dobil neki tukajšnji list, naznanja, da je ruska sovjetska vlada poslala angleški vladi protest zastran zaplembe parnika "Ancone".

Parnik je vozil proti Novoroškiju.

ZMANJŠANJE PLAČ.

Gaffney, S. C., 29. oktobra. — Gaffney Textile Mfg. Co. je znižala plače 1500 delavcev za petnajst odstotkov, ker je povpraševanje po blagu zelo pojenjalo.

GRŠKI PARNIK ZADRŽAN.

Grški parnik Gul Djemal je bil večeraj zadržan na newyorški karantenski postaji. Priplul je iz Carigrada mimo Gibraltarja. — Na njem je skoraj tisoč potnikov. Zadržali so ga vsled tega, ker se je med potniki pojavila neka nalezljiva bolezen.

LIGA NARODOV IN NEMŠKA VLADA

STATUS NEMČIJE V LIGI NARODOV NI ŠE DOLOČEN. — NI-KDO ŠE NE VE, ČE BO PREDLAGANA ZA ČLANA. — NEMČIJA JE SKLENILA OSTATI NEUTRALNA NAPRAM RUSIJI.

London, Anglija, 31. oktobra. — Nemčija ni dobila dosedaj še novenega migljaja od katerekoli evropske sile, velike ali male, če jo namerava ta ali ona sila predlagati za vstop v Ligo narodov na bodoči skupščini v Ženevi. Ameriški listi so izvedeli iz zanesljivih virov, da bi bila Anglija za pristup Nemčije v Ligo, da pa se boji sovražnosti Francije v tem pogledu. Male neutralne sile, kot naprimer Švedska, bi bile za pristop, a se boje pričeti z iniciativo v tem oziru, ki bi lahko kompromitirala njene odnošaje s to ali ono velesilo.

Nemčija sama je v tem pogledu v zelo delikatnem položaju. Povsem naravno je proti temu, da bi sama posredovala za pristop, kajti boji se resnega reakcionarnega gibanja doma v slučaju, da bi bila njena prošnja odklonjena. Tako bi se ojačilo v Nemčiji element nespravljivih, milistaristov in sovražnikov Lige kot take.

Izjavlja se nadalje, da sta tako Anglija kot Francija še vedno v stanju sovražnosti napram Rusiji in da ni nobene absolutne gotovosti, da se to stanje ne bo izpremenilo v dejansko vojno stanje.

Nemčija, ki vedno gleda v bodočnost, je sklenila ostati popolnoma neutralna napram Rusiji ter ni voljna prevzeti nobene odgovornosti za obnovenje vojne od strani kombinacije, ki ima glavno besedo v Ligi narodov. To seveda ne pomenja direktne odposiljave vojaških ekspediciij v Rusijo, temveč blokado in druge vojne odredbe.

Če bi bila Nemčija povabljena k vstopu v Ligo, bi tega povabila ne mogla odkloniti in zagovorniki Lige so mnenja, da bi bila njena uloga v svetovni politiki izigrana v slučaju, da bi odklonila vstop na temelju tega ali onega razloga.

KDO BO KANDIDAT? SLABO OSNAŽENA POSODA NEVARNA.

Pariz, Francija, 31. oktobra. — "Az Ember" se bavi s kandidati za madžarski prestol. Največ jih je iz habsburške rodbine. Razven bivšega kralja Karla prihaja zlasti v poštev njegov sin Oton, katerega priporočata tudi nadvojvodi Friderik in Evgen. Potem kandidata tudi nadvojvoda Josef in grof Cray, ki pravi, da je potomec sorodstva z rodbino Arpadov. Nadaje se peha za madžarski prestol sedanji vladar Horthy. O angleškem prineu se ne govori več. Druga skupina želi personalno unijo z Rumunijo ali Srbijo. Najmočnejšo pozicijo imajo Karlisti. Govori se tudi o poroki sina nadvojvode Josefa s hčerjo Irtthyjevo in mladi mož bi se udeležil bližnje irredentistične vojne, ki bi mu prinesla krono sv. Stefana. Madžarski nacionalisti so večinoma za Horthyja. Karlisti pravijo, da treba kratkoma pripeljati bivšega kralja Karla na madžarska tla, pa bo njegova navzočnost kmalu rešila kraljevsko vprašanje. Pripravljen imajo za njegovo bivanje Esterhazyjev grad v Marcelli. — Tisti Madžari, ki mislijo, da jim bodo Habsburgi držali državo po koncu kakor nekdanj, se nahajajo na krivi poti. Ako hoče Madžarska živeti, naj se sprizajni z novimi razmerami.

Milwaukee, Wis., 29. okt. — Lekazi za to, da je slabo pomivanje posoda v veliki meri krivo razširjenja številnih nalezljivih bolezni, bodo predloženi v podporo določil, soglasno s katerimi se bo odredilo steriliziranje vseh posod v javnih jedilnicah po celih državi.

Tekom vojne so vojaški zdravstveniki študirali ta problem in bakteriološke preiskave so ugotovile dejstvo, da je bila jedilna posoda najboljši prenašalec bolezni in sicer s pomočjo sline. Dokazalo se je tudi, da bi se nalezljivost ali širjenje bolezni lahko odpravilo, če bi se pri pomivanju uporabljalo izključno vrelo vodo. Prav posebno prihaja pri tem v poštev influenza, tudi sifilis, prehlad in druge bolezni bi se dalo preprečiti tem potom na uspešen način. Preiskava v armadi je pokazala, da je bila umrljivost v zavodih, kjer se je pomivalo posoda s stroji, za celih 55 odstotkov manjša, kot pa v zavodih, kjer se je posodo pomivalo z roko.

FRANCOZI IN LASTNINA SOVRAŽNIH TUJCEV.

Pariz, Francija, 29. oktobra. — Francoski diplomatični zastopniki v Angliji so dobili od svoje vlade navodilo, naj pojasnijo angleški vladi francosko stališče z ozirom na sklep angleške vlade, da se odpove pravici zaplembe nemškega imetja v Angliji.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnjo listka.

Sedaj živimo v času negotovosti in storabe, vsak akusa postati nitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakoži bankirji rastejo pcvod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starih izkušenim in premočnim tvrdkam; kako be pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadnji čas po novi svazi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in sancajivo izplačujejo.

Večeraj smo računali na pošiljave jugoslovanških kron po sledočih cenah:

300 kron	\$2.85	1,000 kron	\$ 8.90
400 kron	\$3.80	5,000 kron	\$44.00
500 kron	\$4.70	10,000 kron	\$87.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospje v roka.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

“GLAS NARODA”

“SLOVENIAN DAILY”
 Printed and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
 (a corporation)
 FRANK BAKER, President   LOUIS BENEDIK, Treasurer
 Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
 21 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 “Glas Naroda” izhaja vsak dan izven nedelj in praznikov.
 Za celo leto v celoti za Amerika   Za New York za celo leto   \$7.00
 In-Canada   \$2.00   Za pol leta   \$2.00
 Za pol leta   \$2.00   Za inozemstvo za celo leto   \$7.00
 Za četrt leta   \$1.00   za pol leta   \$2.00
GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Printed every day except Sundays and Holidays
 Subscription yearly \$6.00
 Advertisement on agreement
 Dajete brez plačila in osebno se na prebranje. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošilja kvižičke naznaniti, da hitreje najdemo naslovca.
GLAS NARODA
 21 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2578

Dopisi

Arroyo, Pa.
 Ker že dolgo časa ni bilo nobenega dopisa iz tega kraja, sem se jaz namenil napisati par vrstic.
 Tukaj nas je lepo število Slovencev in smo vsi zaposleni v gozdu. Zasluzimo še precej polvoljno, samo ako delamo, pa dostikrat ostanemo doma, ker v gozdu ni tako kakor v mestu, da delava piščalka kliče na delo. Ker smo Jugoslovani in Italjani, si dostikrat hvalimo vsak svojo vlado v starem kraju.
 Ravno sedaj je prišel mladenič iz starega kraja, ki nam pripoveduje, kako postopajo Srbi s slovenskimi vojniki. Zalibog, Srbi opravljajo stari režim, da ubogega vojaka privežejo in potem se z batinami oblagodarijo. Lahko smo ponosni na našo bodočnost, ki so jo nam pripovedovali in obetali; pa saj ni čuda, ko se tako zvesto vse izpolni, kar pišejo in obetajo, kakor na primer 14 točk v Washingtonu.
 Sedaj pa prisrčno pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, posebno pa gozdarje, ter želim, da bi se še kakšen drvar oglasil s kakšno novico.
 Naročnik.

Ogden, Utah.
 Ker ne čitam nobenih dopisov iz naše mormonske države, hočem jaz opomniti rojake po Združenih državah, da je Utah še vedno na zemljevidu. Naši premogarji so vendar tako pridno zaposleni vsaki dan, da nimajo časa, da bi se Vas spomnili s kakim dopisom. Tudi v mojem poslu smo vedno na delu, namreč v Southern Pacific lokomotivni delavnici, tako da se tudi jaz težko pripravim do pisanja ter bo lahko vsaki rojak izprevidel, da nisem “mojster v tej stroki”.
 Kakor vam je rojakom že znano, imamo v naši državi zbrano “Kmetov in delavev partije” kandidata za predsednika Združenih držav, in s tem možakom smo zelo ponosni pri nas v Ogden. Prav par dnevi smo imeli “slamnatu volitev”, in Christensen je dobil 91% glasov. To vse kaže, da si vsi delavci pridno prizadevamo, posebno organizirani, da mu izkažemo, da smo soglasni s “Farmer & Labor platformo”. Ako bi bila le še mokra deska

vmes, potem bi bil prav gotovo izvoljen. No, to bomo pa tudi pozneje dosegli, ako se vsi delavci trpinjo po Združenih državah zedinimo na političnem polju. Potem bo naš trud gotova zmaga. Parley Parker Christensen je možakar, da se mu težko najde enak. On je edini kandidat, da zamore kmeta in delavca, ako ga izvolimo, v bodočnosti pripeljati do zmage nad kapitalisti.
 Zatorej vas opozorim vse treznomiselnne rojake (kar mislim, da nas je dandanes dosti), ne dajte se motiti in volimo Farmer & Labor Ticket, ker na tej partiji so izbrani vsi kandidati od nas delavev in kmetov. To je sedaj naša dolžnost, da jih tudi izvolimo in edino upanje do naše zmage, da bodo naši prijatelji nas zastopali pri vladi Združenih držav. Spomnite se, da sedaj nimamo prijateljev v državnih uradih. Vem, da ni še pozabljen štrajk premogarjev in štrajk po jeklarnah, ne bom narekaval drugih. Niti car v njegovem vladanju ni bil kos našim sedanjim politikarjem, in to je zbudilo nas delavce, da smo sestavili partijo delavev, da nas oni in ne kapitalisti politično zastopajo. Kar smo morali prestopiti, je v neobvijajoči greh. Ako volimo za ptica, ki ima dve perutnici, ena je demokratska in druga republikanska, obvede skupaj sta le za kapitaliste in njih interese. Katereh teh strank zmaga, mi izgubimo, in to je od nas delavev izkušena resnica.
 Posebno pa še pazimo, da ne izvolimo demokatičnega predsednika, ker z njim izvolimo Ligo narodov, kar je zelo velika nevarnost za našo pravo deželo. Ako postanemo član Lige narodov brez rezervacije, bo izgubila naša svoboda in bomo tudi mi zopet prišli pod krepplje evropskih imperijalistov.
 Zatorej, rojaki delavci, kmetje, imejno v mislih 2. novembra. To bo za nas zelo kritičen dan in ako nečemo, da nam bo po volitvah žal, združimo se in volimo skoziinskozi Farmer & Labor Party Ticket. Bodočnost nam bo zagurjena.
 Vas pozdravlja vaš rojak
 Frank P. Koss,
 1632 Lake St.

Slovenske novice.
La Salle, Ill.
 Tukaj je mirno v Gospodu zapal nam vsem priljubljeni rojak Jos. Mesojedec, doma iz St. Jakoba pri St. Jerneju na Dolenjskem. Tu zapuša žalostno soprogo in dva otroka, kateri so pa vsi lepo preskrbljeni, ker ranjki je bil prvi več podpornih društvih, katera so mu darovala tudi prekrasne vence v zadnji spomin. Da je bil vsem priljubljen, je pričel njegov zadnji spreved od hiše žalosti pa do pokopališča. Zato, rojaki, pristopajte k društvom, ker ne veste, koliko časa boste še na tem svetu, in potem bo vaša družina srečna kakor je ranjkega Mesojedca.
 Z delom gre tukaj še dobro, samo draginja se še vedno občuti.
Joliet, Ill.
 Dne 20. oktobra je umrl v domu svoje sestre na 1604 N. Center St. Jakob Jakša, star 35 let in samski. Bolehal je par mesecev. Bil je doma iz Vertače št. 26 pri Semčurju, kjer zapuša brata in sestro, a v Jolietu zapuša brata Stefana, sestro Mrs. Agnes Sternisa in brata Johna, ki se nahajata v Californiji. V Ameriki je bival

Ely, Minn.
 Poročil se je g. Jožef Romšek z gđ. Marijo Banovec, rojeno v Ely. Par ostane v Ely za stalno. Novoporočenca obilo sreče!
Zopet granata.
 Granata je ubila 27letnega Petra Komica pri Podgori, ko je ravno kosil na polju. Na Gmajnici pri Soči so razstrelili granate in veliki drobci so leteli daleč naokoli. Komie se je sicer skrtil za murvo, ali vendar ga je drobce granate zadela v bok tako hudo, da je na mestu umrl. Italjanski oblasti ne pride na pamet, da bi obvestila ljudi, kdaj se bo vršilo kako razstreljanje, da bi se mogli ogniti nesrečam.
Na Reki se je pojavila kuga.
 Po ugotovljenju kuge so bili trije bolniki takoj preneseni v bolnišnico za kužne bolezni na Pehlinu. Dvajset oseb, ki so bile z njimi v dotiki, so takoj izolirali ter se nahajajo sedaj neprestano pod strogim zdravniškim nadzorom. Kmalu potem je obolela na značih kuge še ena oseba. Čez nekaj dni je umrl tudi stotnik Grossi. Mestne zdravstvene oblasti nastopajo z vso strogostjo, da bi preprečile nadaljnje širjenje opasne epidemije. Posledica tega je, da se mesto še nikdar ni nahajalo v takem stanju, kar se tiče čistosti, kakor ravno sedaj. Leto dni, odkar je došel D'Annunzio, se javni higijeni ni posvečala nobena skrb. Krematorij za sežiganje smeti je par mesecev ne obratuje. D'Annunzio je namesto, da bi skrbel za čistost mesta, znal prirejati samo svečanosti, proslave in plesu, medtem ko so se smeti na raznih mestih, kakor na primer pri izseljeniškem domu in tobačni tovarni, kupičile. Sedaj, ko se je pojavila kuga, opaža vse za mesto škodljivo gospodarstvo.
Faisti ukradli truplo redarja Giufride.
 V Trstu se je zgodilo nekaj nezastlanskega. Okoli 2. ponoči je neki častnik potikal na vrata mestne bolnišnice in rekel, da ima seboj ranjenega mladeniča. Ko so se vrata odprla, je vstopilo v bolnišnico večje število ljudi v vojaški in civilni obleki, ki so zastražili sobo za zdravnikovo in za grozili postrežnikom, naj se ne

zganajo. Nato jih je nekaj odšlo v mrtvašnico, kjer so dvignili krsto s truplom redarja Giufride, ki je bil ubit tekom zadnjih izgredov pri Sv. Jakobu. Položili so jo pred bolnišnico na voz in odpeljali v ulico Teatro, kjer je sedež fašistov. Hoteli so najbrž privediti pokojnika svečan spreved do postaje, ki je bil najprej od oblasti dovoljen, potem pa prepovedan. Krsto so dale oblasti prenesti na sedež redarskega poveljstva, od koder se je potem vršil spreved na kolodvor. Vdeležile se ga vojaške in civilne oblasti ter številna društva. Giufrida so pokopali v Siracusi.
Vpisovanje v slovenske šole.
 Naknadno vpisovanje v slovenske mestne šole v Trstu se je vršilo od 21. do 23. sept. Redni pouk se je pričel 1. okt. Prvotno vpisovanje je bilo v juliju.
 Vpisovanje slovenskih šoloobveznih otrok v Gorici se je vršilo od 23. do 25. sept. Otvoritev šole za slovence je bila naznanjena s strani magistrata tako, da se otvorijo “anche delle classi con lingua d'insegnamento slovena”, to je “tudi razredi s slovenskim učnim jezikom”. Nič podrobnejšega, nič določenege! Slovenci v Gorici zahtevajo ljudsko šolo v pravem pomenu besede in le ne kak razred.
Nesreča vsled narasle Soče.
 Ob poplavi v Furlaniji je bila narasla tudi Soča in izstopila iz svoje struge. Drevesa na bregu so bila pod vodo skoraj do vrhov. Najhujše je bilo pri Tolminu, tam je bila cela ravan pod vodo. V Volčah imajo dva mrljica. Dve ženski sta se peljali na nekem vojaškem vozu. Voda je potegnila voz s ceste in obe ženski sta utonili, drugi so se rešili z največjim naporom. Pravijo pa, da je bilo po Soški dolini še več nesreč. Tudi iz Furlanije prihajajo grozne vesti, ceste so razrušene, mostovi padli, po polju ogromna škoda, vsled česar železniški promet se ni vzpostavil.
Novi izgredi v Pulju.
 Na še nepoznan način je bil vodja neke karabinjerske patrulje zvečer s strelom revolverja smrtno zadet. Nacionalisti so takoj zvalili krivdo na socialiste in fašisti so seveda takoj vzpizorili naskok na Delavsko zbornico z ročnimi granatami. Velika zgradba je zgorela. Potem so divjaki naskočili uredništvo in tiskarsko lista “Proletaria” ter tam napravili ogromno škodo. Poslopje, v katerem se je nahajala Delavska zbornica, je last J. Krmptiča, bivšega lastnika tiskarne v Pulju in sedanjega lastnika kartonažne tovarne v Viru pri Domžalah. Poslopje je bilo vredno 120.000 lir.
Detomoriška.
 Pred poroto v Trstu je sedela 21letna Ivana Šajn iz Knežaka na Notranjskem, obtožena detomora. Kp so prišli tja italjanski vojniki, grozili postrežnikom, naj se ne

izvolijo. No, to bomo pa tudi pozneje dosegli, ako se vsi delavci trpinjo po Združenih državah zedinimo na političnem polju. Potem bo naš trud gotova zmaga. Parley Parker Christensen je možakar, da se mu težko najde enak. On je edini kandidat, da zamore kmeta in delavca, ako ga izvolimo, v bodočnosti pripeljati do zmage nad kapitalisti.
 Zatorej vas opozorim vse treznomiselnne rojake (kar mislim, da nas je dandanes dosti), ne dajte se motiti in volimo Farmer & Labor Ticket, ker na tej partiji so izbrani vsi kandidati od nas delavev in kmetov. To je sedaj naša dolžnost, da jih tudi izvolimo in edino upanje do naše zmage, da bodo naši prijatelji nas zastopali pri vladi Združenih držav. Spomnite se, da sedaj nimamo prijateljev v državnih uradih. Vem, da ni še pozabljen štrajk premogarjev in štrajk po jeklarnah, ne bom narekaval drugih. Niti car v njegovem vladanju ni bil kos našim sedanjim politikarjem, in to je zbudilo nas delavce, da smo sestavili partijo delavev, da nas oni in ne kapitalisti politično zastopajo. Kar smo morali prestopiti, je v neobvijajoči greh. Ako volimo za ptica, ki ima dve perutnici, ena je demokratska in druga republikanska, obvede skupaj sta le za kapitaliste in njih interese. Katereh teh strank zmaga, mi izgubimo, in to je od nas delavev izkušena resnica.
 Posebno pa še pazimo, da ne izvolimo demokatičnega predsednika, ker z njim izvolimo Ligo narodov, kar je zelo velika nevarnost za našo pravo deželo. Ako postanemo član Lige narodov brez rezervacije, bo izgubila naša svoboda in bomo tudi mi zopet prišli pod krepplje evropskih imperijalistov.
 Zatorej, rojaki delavci, kmetje, imejno v mislih 2. novembra. To bo za nas zelo kritičen dan in ako nečemo, da nam bo po volitvah žal, združimo se in volimo skoziinskozi Farmer & Labor Party Ticket. Bodočnost nam bo zagurjena.
 Vas pozdravlja vaš rojak
 Frank P. Koss,
 1632 Lake St.

zenci oproščeni. Najbrže je prišel nato pritisk, da se tako ne sme soditi, marveč da se mora vse verjeti karabinjerjem! Ako se vpoštevava, kaj se je godilo nedavno v Desklah, ki so blizu Grgarja, in nato v Biljah pri Gorici, je gotovo, da je bil dogodek v Grgarju, radi katerega je izrečena tako strašna obsodba, brez dvoma čisto drugačen, kakor so ga naslikali karabinjerji. Vojna sodnija v Trstu bo v večno sramoto Italiji, njene razsodbe pa silno podžigajo maščevanje.
Slovenska narodna veselica.
 Iz Dobreva v Brdih poročajo: Tu so priredili v nedeljo 12. sept. dobrovoljski in biljanski dijakski dobro uspele narodno veselico. Igrali so “Anarhista” in “Nocoj je prav lep večer”. Pri veselici sta sodelovala moška pevška zhora iz Medane in Biljane ter biljanska godba. Prvikat je dala navzoča množica, duška svojemu narodnemu navdušenju, ko je godba zavrnila “Hej Slovenci”. Vsi navzoči so vstali in burno ploskali. Slišalo se je tudi obilo živjoklicev. Pri prosti zabavi na dobrovskem trgu so pa morali pevci večkrat ponavljati narodne pesmi, kakor “Naprej zastava Slave”, “Lepa naša domovina”, “Što čutiš, Srbine tužni” itd., vedno spremljani od bučnega odobravanja navzočega občinstva. Našo “Hej Slovenci” so pa vedno vsi navzoči — in bilo jih je več sto — peli in zaključili s klici “Živio Slovenci!” Italjanski karabinjerji in vojniki so pa prav neumno gledali, ker od vsega niso prav ničesar razumeli. Z izidom veselice so bili vsi navzoči prav zadovoljni, posebno ker ni bilo ne plesa, ne popivanja. Sploh je to jako razveseljivo dejstvo — in mogoče edino pri nas — da se ljudstvo vedno bolj stremuje in vedno bolj in bolj opuša ples in popivanje. Mesto tega je pa nastalo med raznimi vasei in trgih plemenitih tekmovanje v prirejanju narodnih veselje s petjem. Tudi društveno življenje se vedno bolj in bolj razvija in poživlja. Upajmo, da nam bo kmalu mogoče dokazati to tudi v naših organizacijah in pozitivnem delu. Lahom naj pa te naše prireditve dokažejo, da nas njih težki jareni upognil in da je v “nebeški Juliji” vedno več zavednih Slovencev.

Fašisti ukradli truplo redarja Giufride.
 V Trstu se je zgodilo nekaj nezastlanskega. Okoli 2. ponoči je neki častnik potikal na vrata mestne bolnišnice in rekel, da ima seboj ranjenega mladeniča. Ko so se vrata odprla, je vstopilo v bolnišnico večje število ljudi v vojaški in civilni obleki, ki so zastražili sobo za zdravnikovo in za grozili postrežnikom, naj se ne

zganajo. Nato jih je nekaj odšlo v mrtvašnico, kjer so dvignili krsto s truplom redarja Giufride, ki je bil ubit tekom zadnjih izgredov pri Sv. Jakobu. Položili so jo pred bolnišnico na voz in odpeljali v ulico Teatro, kjer je sedež fašistov. Hoteli so najbrž privediti pokojnika svečan spreved do postaje, ki je bil najprej od oblasti dovoljen, potem pa prepovedan. Krsto so dale oblasti prenesti na sedež redarskega poveljstva, od koder se je potem vršil spreved na kolodvor. Vdeležile se ga vojaške in civilne oblasti ter številna društva. Giufrida so pokopali v Siracusi.
Vpisovanje v slovenske šole.
 Naknadno vpisovanje v slovenske mestne šole v Trstu se je vršilo od 21. do 23. sept. Redni pouk se je pričel 1. okt. Prvotno vpisovanje je bilo v juliju.
 Vpisovanje slovenskih šoloobveznih otrok v Gorici se je vršilo od 23. do 25. sept. Otvoritev šole za slovence je bila naznanjena s strani magistrata tako, da se otvorijo “anche delle classi con lingua d'insegnamento slovena”, to je “tudi razredi s slovenskim učnim jezikom”. Nič podrobnejšega, nič določenege! Slovenci v Gorici zahtevajo ljudsko šolo v pravem pomenu besede in le ne kak razred.
Nesreča vsled narasle Soče.
 Ob poplavi v Furlaniji je bila narasla tudi Soča in izstopila iz svoje struge. Drevesa na bregu so bila pod vodo skoraj do vrhov. Najhujše je bilo pri Tolminu, tam je bila cela ravan pod vodo. V Volčah imajo dva mrljica. Dve ženski sta se peljali na nekem vojaškem vozu. Voda je potegnila voz s ceste in obe ženski sta utonili, drugi so se rešili z največjim naporom. Pravijo pa, da je bilo po Soški dolini še več nesreč. Tudi iz Furlanije prihajajo grozne vesti, ceste so razrušene, mostovi padli, po polju ogromna škoda, vsled česar železniški promet se ni vzpostavil.
Novi izgredi v Pulju.
 Na še nepoznan način je bil vodja neke karabinjerske patrulje zvečer s strelom revolverja smrtno zadet. Nacionalisti so takoj zvalili krivdo na socialiste in fašisti so seveda takoj vzpizorili naskok na Delavsko zbornico z ročnimi granatami. Velika zgradba je zgorela. Potem so divjaki naskočili uredništvo in tiskarsko lista “Proletaria” ter tam napravili ogromno škodo. Poslopje, v katerem se je nahajala Delavska zbornica, je last J. Krmptiča, bivšega lastnika tiskarne v Pulju in sedanjega lastnika kartonažne tovarne v Viru pri Domžalah. Poslopje je bilo vredno 120.000 lir.
Detomoriška.
 Pred poroto v Trstu je sedela 21letna Ivana Šajn iz Knežaka na Notranjskem, obtožena detomora. Kp so prišli tja italjanski vojniki, grozili postrežnikom, naj se ne

izvolijo. No, to bomo pa tudi pozneje dosegli, ako se vsi delavci trpinjo po Združenih državah zedinimo na političnem polju. Potem bo naš trud gotova zmaga. Parley Parker Christensen je možakar, da se mu težko najde enak. On je edini kandidat, da zamore kmeta in delavca, ako ga izvolimo, v bodočnosti pripeljati do zmage nad kapitalisti.
 Zatorej vas opozorim vse treznomiselnne rojake (kar mislim, da nas je dandanes dosti), ne dajte se motiti in volimo Farmer & Labor Ticket, ker na tej partiji so izbrani vsi kandidati od nas delavev in kmetov. To je sedaj naša dolžnost, da jih tudi izvolimo in edino upanje do naše zmage, da bodo naši prijatelji nas zastopali pri vladi Združenih držav. Spomnite se, da sedaj nimamo prijateljev v državnih uradih. Vem, da ni še pozabljen štrajk premogarjev in štrajk po jeklarnah, ne bom narekaval drugih. Niti car v njegovem vladanju ni bil kos našim sedanjim politikarjem, in to je zbudilo nas delavce, da smo sestavili partijo delavev, da nas oni in ne kapitalisti politično zastopajo. Kar smo morali prestopiti, je v neobvijajoči greh. Ako volimo za ptica, ki ima dve perutnici, ena je demokratska in druga republikanska, obvede skupaj sta le za kapitaliste in njih interese. Katereh teh strank zmaga, mi izgubimo, in to je od nas delavev izkušena resnica.
 Posebno pa še pazimo, da ne izvolimo demokatičnega predsednika, ker z njim izvolimo Ligo narodov, kar je zelo velika nevarnost za našo pravo deželo. Ako postanemo član Lige narodov brez rezervacije, bo izgubila naša svoboda in bomo tudi mi zopet prišli pod krepplje evropskih imperijalistov.
 Zatorej, rojaki delavci, kmetje, imejno v mislih 2. novembra. To bo za nas zelo kritičen dan in ako nečemo, da nam bo po volitvah žal, združimo se in volimo skoziinskozi Farmer & Labor Party Ticket. Bodočnost nam bo zagurjena.
 Vas pozdravlja vaš rojak
 Frank P. Koss,
 1632 Lake St.

Jugoslavia irredenta.
 Izpred vojaškega sodišča v Trstu. Fabijan čisto odločno, da ni me-tal kamenja, da ni nič govoril proti Tirelu in da kar se tiče Contonija, pravi, da je šel domov v družbi z nekim Širokom. Nasproti je prišel Contini, naker je on zbežal na stran, pa je kmalu padel, zadet v nogo z revolverjem od Tirela. Karabinjerji so dogodek po svoje razlagali, naker je bil Fabijan obsojen na 16 let zapora, Humar na 2 in Boštjančič na 3 leta, Boltar pa na 6 mesecev. Pred kratkim je bila neka razprava, pri kateri se je dognelo, da je obtožba naslonjena na gole laži karabinjerjev in so bili vsi obto-

Jugoslovanska Katol. Jednota
 Ustanovljena l. 1898   Inkorporirana l. 1900
 GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
 Predsednik: MIHAIL ROVANIČEK, GREGOR J. POHNTA, Box 179, 28 Diamond, Wash.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Four Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neposrednih darov: LOUIS COZZELLO, Salda, Colo.
Vrhovni Zbiravnik.
 Dr. JOE V. GRAHEK, 648 E. Ohio Street, E. S., Pittsburgh, Pa.
Redarji.
 JOHN GOUGH, Ely, Minnesota.
 ANTHONY MOTZ, 6641 Avenue M, S. Chicago, Ill.
 IVAN VABOGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tihajše se uradnih sodov kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje na sprejem novih članov in sploh vsa stvarna stila sprizvala se naj pošiljajo na vrhovnega sadravnika.
 Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na oblihen pristop. Jednota postuje po “National Fraternal Congress” letvici. V blagajni ima okrog \$300.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnih je izplačala še nad poldrug milijon dolarjev. Jednota daje okrog 9 tisoč ročnih članov (leč) in okrog 8 tisoč otrok v Mislinškem odelku. Društva Jednote se nahajajo po vseh slovenskih nasebinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi s 5 član ali manj.

Solarijem in v noči na 14. februarja t. l. je na prostem porodila ženska dete, katero so našli mrtvo brez dne. Obtožba jo dolži, da je dete umorila, ona pa pravi, da ne, marveč da je pustila dete zunaj ležati, naker je umrlo. Ker se ni mogli zdravniški izvedenci zediniti glede detomora, je bila razprava preložena. Dekle so opisovale priče in uradno izvestje za pridno in delavno, ki se ni pečala s fanti, ali ko so prišli Italjani, pa se je onemu takoj vdala. Spravil jo je v nesrečo, tudi neko spolno bolezen ji je daroval, sramoto je napravila domači hiši in občini. Upatam se je že čulo, da se je marsikako dekle vdalo italjanskemu vojaku in je imelo ljubimkanje posledice. Sramota je to za prizadeta dekleta!

O dogodkih v Biljah,
 o katerih širijo Italjani najgorostasnejše laži, je prišla na dan resnica, da so Italjani izzvali prepri po plesu pred kantino, ko so fantje šteli denar. Italjani so jih dražili in jim nagajali, prišlo je do prepira in neki v Miru zaposleni Italjan je začel streljati s samokresom, potem neki vojak ter neki poročnik. V silobranu so se domačini postavili proti njim in jih razorožili ter nabili. Od italjanskih streliv je bil ranjen neki domačin, ki je umrl, več jih je bilo zabodenih v hrbet. Domačini niso imeli nikakega orožja.
Drzna tatvina v Ajdovščini.
 Se nepoznani tatovi so vdrli ponoči tačas, ko so gospodje oficirji plesali v prvem nadstropju, v poštni urad in odnesli dve ročni blagajni in znanke. To se je zgodilo na glavnem trgu skozi glavnina vrata pod največjo obločnico. Ponočni čuvaj ne sme opravljati svojo službo.
Odprava vojne sodnije v Trstu.
 Končno bo vendarle odpravljena vojna sodnija v Trstu, ki je prizadejala toliko gorja našemu prebivalstvu na zasadenem ozemlju. Dekret za odpravo se pričakuje vsak dan. Razne še višee zadeve se odstopijo vojaški sodniji za vojsko in mornarico in deloma rednim sodnijam.
D'Annunzio ne misli na nove okupacije.
 Raznesla se je vest, da je D'Annunzio okupiral Sušak, Rab in Bakar. Italjanski listi poročajo z Reke, da D'Annunzio ne misli na nove okupacije glede na delikatnost sedanje položaja. Vest o okupaciji je bila nastala, ker je D'Annunzio potem, ko je govoril na Danteevem trgu, korakal s sprevedom proti mostu na Sušak. Vest so prinesli v Jakin italjanski gostje in italjanski časopisje je napravilo z njo okupacijo imenovanih krajev. “La Vedetta d'Italia” dostavlja k temu, da je D'Annunzio pripravljen zasesti bližnji teritorij, ako bi ga Italija izpraznila.

“Amerika bo uzdravila srce sveta”.

Senator Harding je skoro dokončal svojo volilno kampanjo, kateri je manjkalo vsega običajnega političnega trušča. Pred par dnevi je imel v Akronu, v svoji domači državi Ohio, svoj veliki zaključni govor, v katerem je izpregovoril svoje zadnje besede glede vprašanj, ki so najbolj bistvenega pomena pri volitvah, ki se bodo vršile naslednji terek.
 Senator Harding se je iznebil dosti omenjenega člena X. v dogovoru glede Lige narodov s par dobro izbranimi pripombami in sicer v odgovor na zadnja izjavajta predsednika Wilsona. Z ozirom na večkrat navedeno trditvev predsednika Wilsona, da je oni člen sree celega dogovora, je menil republikanski predsedniški kandidat, da je ta člen v resnici jekleno sree Lige, ki se skriva za militarističnim oklepom.
 Ob istem času pa je napravil tudi konec nadaljni priljubljeni frazi predsednika, da bi namreč odklonitev dogovora glede Lige narodov od strani Združenih držav zlomila srce sveta. Amerika ne bo zlomila sree sveta, pač pa bo ozdravila s pomožnimi akcijami za odstranjenje bede v Evropi, ki izhajajo iz Združenih držav. Po mnenju Hardinga pomenjajo ameriška prizadevanja te vrste za odstranjevanje bede ter uveljavljene boljšji razmer več, kot pa vsa slična prizadevanja vseh ostalih dežel skupaj.
 — To je duša Amerike, — je izjavil govornik glede ameriških pomožnih akcij. Člen deseti pa ustvarja svetovno nadvlado, v kateri bi bila Amerika v zvezi z drugimi veselimi vladarica sveta z orožjem v roki ter vsled tega obvezana pošiljati svoje sinove na vsa bojna polja Evrope

S temi svojimi izjavajni je napravil senator Harding vreden in uspešen zaključek svoji kampanji. Ob istem času pa je završil tudi governer Coolidge v New Yorku svojo kampanjo.
 Volilni dan bo pokazal, da so volilci razumeli in upoštevali besede republikanskega kandidata.

Štedite!

Na mednarodni finančni konferenci v Bruslju se je našel človek, ki je odkrito priznal, da države preveč izdajajo in da je treba temeljito štediti, če nečemo, da Evropa propade. Bil je to podpredsednik mednarodne finančne konference Anglež Brand. Izjavjal je: Gospodarski razvoj v zadnjih 100 letih, naraščanje kapitalizma v Evropi in naraščanje prebivalstva se je tako povzdignilo, da se evropska kultura ni mogla več sama vzdržati in da je vojna popolnoma zmedla ustroj do pravega kaosa, v katerem se danes ni mogoče več soznati. Slikal je na to v temnih barvah finančni položaj Evrope in se je dotaknil tudi izrednih sredstev, da bi to vprašanje rešili. Države so mislile v prvem začetku, ko se je to vprašanje načelo, na oddajo premoženja. Dasiravno to ne bi bilo neizvedljivo in bi bilo tudi v gotovem oziru pravično, se je vendar že takoj, ko so posamezne vlade pričele z delom, pokazalo, da je te vrste sanacija neizvedljiva in da bi tudi silno slabo učinkovala na narodno premoženje in imela za posledico stagnacijo, če ne že nazadovanje. Prva skrb vlad je morala biti zato, da ustvari ravnovesje med tekočimi izdatki in prejemki vlad, druga skrb pa, da se neproduktivni izdatki ne samo zmanjšajo, marveč odstranijo. Številke dokazujejo, da so se izdatki držav v primeri z dohodki nerazumno povisali. Sicer je res, da višine teh izdatkov ni mogoče omejit, kar velja zlasti glede javnih dolgov, pokojnin in izdatkov za normalno poslovanje državne stroje. Mogoče pa se štediti na polju neproduktivnih izdatkov. Tako je mogoče napraviti prihranke pri oorožanju, a tudi tu le v sporazumu z vsemi vladami. Enostransko znižanje teh izdatkov s strani katerekoli države nima nobenega učinka, ker bi v najkrajšem času zahtevalo zopet izdatno povisjanje teh postavk. Železniške in poštne tarife je treba povisati, da bosta železnica in pošta mogli kriti vsaj svoje lastne izdatke. To pa je mogoče le v slučaju, da v teh vprašanjih ne bo mogel kvarno vplivati. Sedaj pa se hoče ta vpliv le še povečati ter se govori danes prav mnogo o socializaciji in državnih monopolih. Stara resnica pa je, da državnih financ ni mogoče izboljšati, če se obenem dohodki prebivalstva ne izboljšajo. Najvažnejše za mednarodni promet pa je, da se ustvari na denarnem trgu varnost in stabilnost.

Gotovo je imel Brand s svojimi izjavajni prav s stališča Anglije, Amerike in Francije. V njegovih izjavajnih pa tiči za manjše države z manj razvitim kapitalom tudi velika nevarnost, da izgube znaten vir dohodkov brez vsakega nadomestila in da pridejo v še hujšo finančno odvisnost od velikih držav, kakor so že sedaj. Niti v principu torej ne morejo manjše države sresti vseh njegovih nasvetov, vsled česar se je bati, da se o finančni konferenca razšla brez trajnega uspeha za ureditev evropskega finančnega vprašanja. Če pa tudi ne doseže v tem pogodu uspeha, bi bila za vso Evropo že velika sreča, če bi se na konferenci našli vsaj principi za zmanjšanje izdatkov za vojsko, potem bi bila finančna konferenca vsaj — mirna konferenca.

Resnična življenska tragedija! Rabinec je pustil v Odesi svojo ljubico ter prišel v Združene države. Po desetih letih, ko si je pripomogel do uglednega stališča, je poklical svojo ljubico semkaj. Iz njenih ust pa je izvedel, da je dve leti živela z nekim drugim, da ne veruje več v Boga in ljudi, naker jo je rabinec zavrgel. Ona je šla ter se obesila. To je praveca tragedija človeškega srca.

Grški kralj Aleksander je umrl v zorni mladosti. Mlad je tudi umrl macedonski kralj Aleksander, — a kaka razlika je obstajala med obema!

Pinto z Great Black Pine Mountain.

Spisal O. D. Easum.

Great Black Pine Mountain. — Nikarte me karati za celo kopico besed. Jaz nisem dal tej gori imena in nahaja se v južno-iztočnem delu države Idaho. Leži v najbolj divjem in najbolj razoranem delu te čudno razorane in gorate države. Medvedje, jeleni, srne in druga divjadina ima srečen in skoro nedostopen dom v pokrajini Great Black Pine Mountain. Skozi dolgo vrsto let se živela tam tudi akupina divjih konj.

Neke zimske noči, pred nekoliko tridesetimi leti, sta tabornika dva tovorna voza, kojih vsak je imel štiri konje, na slavni Oregon Trail, zgodovinski ameriški cesti, ki se vije skozi južni Idaho. V oni noči je divjal silen blizzard ali snežni vihar. Ko so se vozniki v jutranji zori izmotali iz svojih odej v vozu, so našli, da so njih konji izginiti. Edina stvar, katero so mogli videti, je bila žalostna puščava, pokrita s snegom. Trea je razumel, da je Oregon Trail vodila skozi deželo velikanskih razdalj, kjer so sosedje živeli na petdeset do sto milj razdalje drugo od drugega.

Voznik iz onih romantičnih časov je bil naravnost umetnik v uporabi kletvice in lahko si predstavljate, kakšne laskave besede so tekale preko ustnice teh gospodov.

Nikdar pa niso več videli svojih konj. Kako so prišli vozniki iz svoje zagate mi ni znano. Povest pravni, da so konji najbrž bežali pred snežnim viharjem v južno smer, proti Black Pine Mountain, da jim je tamošnja okolica ugajala, in da so se vsled tega nastanili tam. Živel so v božjem miru ter se množili.

Od časa do časa so prinašali lovci, prospektorji in cow-boys, ki so lovili izgubljen goved povesti o tolpi divjih konj na Great Pine Mountain. Leta 1917 pa so pričele krožiti povesti o čudovitem "pinto" žreben, ki je gospodaril na družino tridesetih divjih kobil. Ljudje, ki so videli tega žrebea, so ga opisali kot čudo glede hitrosti in telesne ekrasote. Bil je marogaste barve ter dobil vsled tega ime "pinto". Imel je dolgo grivo in dolg rep, majhno glavo ter vitke noge, — torej pravcat biser med konji.

Vprizorjeni so bili številni poskusi, da se ujame tega divjega žrebea, a vse te poskuse je on onemogočil s čudovito lahkoto. Ponavadi mu je njegova naravnost čudovita naglica pomagala na begu. Vešah je pobegnil v skalnate ter skoro nedostopne kraje ter pustil svoje zasledovalce za seboj v masi kanjonov ter strmih prepado.

Slava tega čudovitega divjega žrebea se je razširila tudi v sosedne države ter prišla končno tudi na uho nekoga Jack Woodinga iz Wyominga slavnega jahača ter poznaveca konj, ki je imel že številne izkušnje na lovu na divje konje. V zapadnih državah je najti še vedno številne tolpe divjih konj. Ponavadi niso ti konji vredni naporov in stroškov lova, a vešah, kot v slučaju tega divjega žrebea, pa vključuje taka tolpa konja, ki je v resnici konj.

Wooding je prišel v pokrajino Great Black Pine Mountain v jeseni leta 1918. S seboj je privedel štiri nadalnje izvedene jahače ter pet konj, ki so bili znani radi svoje hitrosti ter ustrajnosti.

Great Black Pine Mountain sega navzdol do ravnin ter je posejana z grmičevjem divjega pelina. Naert Wooding je bil spravitel tega zreba z gore na ravnino ter ga tam ujeti s tem, da bi se ga izmučilo tako, da bi se udal. Vsaki izmed petih lovecev naj bi ga nekaj časa podil. Eden izmed jahačev Wooding je jahal dirkača, ki je že večkrat zmagal na dirkah in tudi ostali konji so bili deloma čustkoviti. Vsi možje pa so bili izurejeni v uporabi lasa.

Skozi več dni si je Wooding ogledoval ozemlje ter študiral iz primarne razdalje navade in običaje Pinta in njegovih soprog. Opazil je, da so prišli divji konji iz svoje trdnjave ob jutranji zori, da pijejo vodo pri nekem vrelec ob obronku gore Pinto. Je vodil se o čredo ter posloval tudi kot stražnik. Najmanjši sum bi jih postal nazaj v gore z večjo naglico kot je ona gorskih ovac ter večjo sigurnostjo kot je lastna divjam kosum.

Konečno je prišel dan, ko je

Wooding domneval, da so njegovi načrti izgotovljeni ter popolni. Našel je neko mesto, kjer je lahko prišel navzdol v kanjon, kjer so hodili divji konji pit. Med skalami je kampiral v noči poprej ter videl v jutranjem mraku, kako je prihajala čreda proti napajališču. Ravno nad vrelecem je bil postavljen prvi jezdec s povelji, da požene divje konje navzdol po gori, na ravnino. Ta prvi jezdec je poskusil storiti svoj nalog, a čredo konj se je zavrtela v krogu ter planila nazaj po ozkem kanjonu, kjer jo je sprejel Wooding, ki je kričal ter streljal z revolverjem v zrak. Skoro cela čreda je prišla mimo njega, a Pinto s petimi ali šestimi kobilami se je obrnil ter planil po kanjonu navzdol po gorskem obronku z velikansko naglico. Zunaj na ravnini sta podila Wooding in prvi jezdec to čredo skozi deset milj do mesta, kjer je stal drugi jezdec s svojim svežim konjem.

Ta drugi jezdec je počil čredo za nadaljnih deset milj ter izročil gonjo tretjemu jezdecu, ki je ponovil celo stvar. Med tem časom so bile kobile že prehitene, a čudoviti Pinto je bil videti tako svež kot ob početku. Četrty jezdec je jahal dirkača in posrečilo se mu je priti ob Pinto, ki je med tem časom prepotoval že več kot trideset milj z naglico, s katero bi zmagal na skoro vseh dirkališčih. Ta jezdec je prijel tedaj za svoj laso ter ga vrge. Bil je izvrsten metalec lasa, a Pinto je sklonil svojo glavo ter odhitel stran od dirkača četrtega jezdec v naglico, s katero odhiti aeroplan od polomljenega tanka.

Na kratko rečeno so ti jezdec lovili Pinto več kot petdeset milj vkrog ter nazaj do točke, kjer se je pričel lov. Tam se je Wooding, kojega konj je počival ter bil sorazmerno svež, pridružil lovu ter ustrajno zasledoval Pinto med skalami ter smrekami. Očividno je bilo, da je pričela pešati mož divjega žrebea. Kljub temu pa je še vedno skakal naprej z dvignjeno glavo ter razširjenimi nazdrvmi ter s penamo ob hoku in po hrbtu. Naravnost kot pišca je hitel do mesta, kjer se je nahajal nekako tristo črevljev globok prepad. Pravo do roba prepada je vpadel svoj tek. Nato pa je obrnil svojo glavo, zarežgal izvalivo ter planil v prepad, med skale in smreke z dolaj.

Wooding, ki je hitel za njim, ni mogel ustaviti svojega konja ter skočil iz sedla še pravočasno, da je videl, kako je njegov lastni konj sledil krasnemu žreben v lovišča vseh dobrih konj.

Leta 1919, ko smo lovili med smrekami Great Black Pine Mountain, smo zadeli na okostja dveh konj. Gorski levi so izvršili svoje delo, a lahko smo zapazili da je bil eden teh konj marogast ali "pinto". Tam, kjer je kraljeval v svoji prostosti, sem tudi čul povesti o njem. Bil je gotovo konj prve vrste.

Na neki renči, nedaleč od tam, imajo ljudje dve leti strega žrebeta pinto barve. To je brez dvoma potomec junaka naše povesti. Žrebeta so ujeli v gori ter je izvrstno izgledal.

Lastniki ga skušajo ukrotiti, a pastir, ki ga je prvi skušal zajahati, je postal predmet sočutja vseh, ki ga poznajo in tudi mojega.

PRAVI POMEN SOCIJALNE REVOLUCIJE.

"Obzor" v Piferovu na Moravskem piše: Treba je več smisla za državo, treba je več tolerance, več učinkovitega dejstvosovanja, treba je na kratko odločne volje z vseh strani: urediti razmere gospodarske, socialne, narodnostne in kulturne tako svobodno in tako drage volje, da bi mogel živeti vsak državljan in vsaka državljanica, kakor juna pričiče, pod sta zavarovanj pred vsako revolucijo. Kjer ni pritiska, ne more biti odpora, kjer je ljubezen, ne more biti sovraštvo, kjer je gospodarska svoboda in zadovoljstvo, tam ne more nikdar nastati nevarnost nasilnega socialnega prevrata. Graditi gospodarsko zadovoljstvo po mirni poti sporazumevanja, to je socialna revolucija, o kateri se danes govori.

Lepe besede, ki naj bi padle na rodovitna tla tudi v Jugoslaviji!

Bojevniki.

Francoški spisal Frederic Bontet.

Vojak se je vstavlil v vasi ter vprašal za pot. Pokazali so mu majhno hišo, v bližini križišča cest, nekako 500 metrov stran.

Prišel je iti proti tej hiši s svojimi enakomernimi koraki, z obema rokama v žepih ter malo črno culico pod pazduho. Čim bližje pa je prihajal določenemu mestu, tem počasnejši je bil njegov korak in tem večjo zmedo je kazalo njegovo lice.

Ko je došel do te hiše, se je vstavil, se še nekoliko pomisljal ter mrmral v svojo brado: — Ničesar drugega ne morem storiti. Moram govoriti.

Odprl je vrata dvorišča. Dvorišče je bilo veliko in dobro očiščeno. Na eni strani je stala hiša, ona dobro stoječega kmeta. Na levi strani pa je stal skedenj in pred njim vodnjak.

Neki star mož je stal na lestevici ter popravljaval slammato streho svinjaka, ki je stal poleg skedenja. Mož se je obrnil ter zapazil vojaka.

— Kaj hočete? — je vprašal.

— Ali ste vi M. Martel? — je vprašal dvorljivo. Govoril je s pariskim akcentom.

— Da, — je odvrnil stari mož.

— Kaj hočete od mene?

— Nekaj vam moram povedati.

Stari kmet je splezal po lestevici navzdol. Bil je golokot ter se vstavil ob vznožju lestevice, da natakne na noge coklje, katere je bil pustil tam. Na glavi je nosil čepico. Trdi beli lasje so pokrivali obraz, a njegove male oči so blestele in usta so bila trda in energična.

Za trenutek sta se oba ozrla drug v drugega.

— No, kaj pa je? — je vprašal stari mož.

— Prihajam s fronte, — je pričel vojak, — s fronte, kjer se nahaja vaš vnuk.

— No? — je rekel stari mož z izpremenjenim glasom.

— Pierre Martel. Ali ni to vaš vnuk?

— No? — je vprašal stari mož že drugič. Njegov glas je bil sedaj že bolj hripav.

— Vidim, da ne veste ničesar. Nekaj se mu je pripetilo.

— Pa vendar ni... Pa vendar ni...

Stari mož se je pričel tresti. Vojak je skušal ublažiti novico, a v očeh starca je čital, da je to brez koristi. V sled tega je enostavno sklonil glavo.

Nastal je molk, katerega je prekinilo le globoko stokanje.

Stari mož je napravil nekaj korakov, a nato odhitel v hišo.

Vojak mu je sledil ter ga našel v veliki kuhinji, sedečega za mizo ter nepremično štrlečega predse.

Poteklo je par minut. Le na steni je enakomerno tiktakala ura.

Konečno pa je vojak vendar položil svojo roko na rame Pere Martela.

— Moramo biti junaški, — je rekel.

— Imel sem le njega, — je rekel stari mož.

Vzravnal se je, prijel vojaka za roko ter mu je pričel stiskati.

— Imel sem le njega, razumete.

Vsi drugi so pomrli. Imel pa sem njega in to mi je zadostovalo. Sedaj pa ga nimam več. Ko bom odšel jaz, vse bo razpadlo.

Napravil je par korakov po kuhinji ter se nato vrnil.

— Ali mislite, da sem delal in varčeval skozi dvajset let le za svojo korist? Bilo je za njega.

Tega nisem obžaloval, ko sem ga videl rasti v moza. Polja, katerega sem dodal drugim, komu naj bi bila izročena, če ne njemu? In hiša, katero sem prezidal ravno pred vojno, je bila za njega. Če sem izhajal brez stvari, katerih sem si želel ali katere sem potreboval, je bilo to za njega. Ko sem si zlomil hrbet z delom od jutra do večera, je bilo to za njega. Ko sem sejal, je bilo to za njega, in ko sem žel, je bilo tudi za njega.

Sedaj pa je vsega konec. Ostal sem sam tukaj. Kaj mi koristi vse, kar sem storil? Kaj naj koristim samemu sebi? Ali mi morete povedati to? Ničesar drugega mi ne ostane kot umreti. Ničesar drugega.

Omahlil je zopet za mizo.

— Vi ne smete reči tega, — je mrmral vojak. — Treba je izvršiti dosti stvari.

Po dolgem molku pa je dvignil stari mož svojo glavo.

— Povejte mi, kako se je zgodilo.

— Zgodilo se je to na način, kot se dogajajo take stvari na fronti. Bila je granata. Šest nas je bilo v eni skupini. Martel in neki drugi sta bila ubita takoj. Trije nadaljni so bili ranjeni in rak in tem večjo zmedo je kazalo njegovo lice.

Prenehaj je ter zopet pričel.

— Bila sva dobra tovariša. Dosti sva govorila med seboj. Pripovedoval mi je o vas, o posestvu in zemlji. On je ljubil zemljo. Moral sem mu objubiti, da vas obvestim, če bi se mu kaj pripetilo.

Tudi naj vam prinesem njegove stvari, če bom mogel. Ker se je nesreča pripetila šele pred par dnevi ter sem vedel, da bom dobil dopust, sem prišel rajše osebno, mesto da bi pisal. Mislim sem, da ste mogoče že čuli. Tukaj so njegove stvari. — Je rekel vojak ter položil na mizo malo črno culico.

Pere Martel je položil svojo roko na culico, a je ni odvezal.

— Zahvaljujem se vam kljub trpljenju, ki ste mi ga povzročili, je rekel počasi. — Vedel je, kako izbirati prijatelje. Zahvaljujem se vam prav od srca.

Star mož si je prizadeval obvladati se.

— In vaš lastni dom? — je rekel. — Ali boste imeli sedaj še dosti časa, da greste tjakaj potem, ko ste se zamudili tukaj?

— Jaz nimam nobenega doma, je rekel vojak ter sklonil glavo s rameni. Svoja mlada leta sem preživel v sirotišnici. Imenovali so me Dufour, po ulici, kjer so me našli. Moj dom je prvo prenočišče, na katero zadenem. V Parizu delam v Fabourg St. Antoine kot mizar. Moji tovariši so razpiseni vsepovsod, kjer se vrše boji. V sled tega lahko razumete, da nisem ničesar zamudil, ko sem prišel semkaj.

Pere Martel se je ozrl vanj.

— Potem nimate ničesar na svetu?

Izraz, katerega ni mogoče opisati, je šel preko lica vojaka. Odgovoril je na vprašanja na nekoliko različnih način, kot ga je bil stavil stari mož.

— Jaz moram braniti le svojo kožo, — je rekel. — To delamo ni vsi ter branimo to, kar pripada vsakemu, celo onemu, ki nima ničesar.

Nastal je nadaljni molk.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

— Vse, kar sem storil jaz, kar sem storil jaz, — je mrmral stari mož. — Vse to ne more biti izgubljeno. Ker ga ni več tukaj, bo za druge — bo za vsakega. Koristiti mora. Stvari morajo iti naprej svojo pot. Treba je to, čeprav je težko. Ne morem verjeti, — je rekel ter pričel ihteti.

— Delati morate, — je rekel Dufour. — Sedaj je čas za jesensko sejanje.

— To je res. In potem je čas paziti na zemljišča, ki potrebujejo osušenja. Kako pa sploh veste, da je čas za sejanje? — je vprašal stari mož.

Iz Slovenije.

Prišel je iz vjetništva — našel ženo poročeno.

Iz ruskega vjetništva se je povrnil v St. Jur na Štajerskem posestnik Kranar, ki je bil že proglašen za mrtvega. Doma je našel ženo poročeno z nekim ruskim vjetnikom in dva otroka. Kranar zahteva zase ženo in posestvo.

Avtonomija mariborskega mesta.

Nemški listi priobčujejo iz Maribora vest, da bo vlada se pred volitvami odpravila mestno samoupravo v Mariboru. Koliko je na teh vesteh resnice, se ne ve.

Koroška mladina v Ljubljani. — Revolverski napad.

Due 28. septembra dopoldne je s posebnim vlakom prišla v Ljubljano zopet na obisk koroška mladina. Z istim vlakom so pripeljali s Koroškega postajenačelnika v Svecih, železniškega aspiranta Frana Mačkovačka, katerega so nemški tolovaji ustrelili v desno stopalo. Rana je srednjenevarna. S kolodvora, kjer je bila zbrana velika množica ljubljanskega občinstva za sprejem koroške mladine, so prepeljali ranjenega v Leonišče. Mačkovaček je 24. sept. zvečer bil na obisku pri narodnozavodni družini Podlipnikovi v Podgorju. Bil je tam prijateljski sestanki, ki je trajal pozno v noč. V Podgorje se je povrnil prosluli "feldwebel" Truppe, zagrizen folksverovec, ki sedaj organizira poboje in napade na mirne Slovence. Tudi ta revolverski napad je on organiziral.

Smrtna kosa.

V deželni bolnišnici v Ljubljani je umrla Mimi Schöner, soproga kleparskega mojstra v Rajhenburgu, v 49. letu svoje dobe. Umrla je na Starem trgu št. 9 v Ljubljani gospa Adela Železnik. Umrla je v Ljubljani po kratki in muči bolezni Marija Valand, vdova pilarja Valanda. V Karčevini pri Mariboru je umrl 82letni vpkokojeni železničar Anton Zahradnik.

Na Ljubnem v Savinjski dolini je umrla Marija Lichtenecker, rojena Ročnik, mati nadpoštarka Lichteneckerja v Brezjah.

Požar na Ježici.

Due 18. septembra ob 6. uri zvečer je nastal požar v drvarnici Mihaela Kmetiča na Ježici št. 14. Ogenj se je razširil na pod. Pogorela je drvarnica, šupa, pod in skedenj. Skupne škode ima Kmetič 237.255 kron. Kmetičeva sosedica Franciška Plevnik je imela škode 1730 kron, ker je obstojala nevarnost, da prične tudi pri njej goreti, kar so zabranili ognjegasci. Kmetič je bil zavarovan za 47 tisoč kron. Pri požaru je padel s strehe ljubljanski gasilec Ivan Priskovič, ki se je pri padcu lahko poškodoval. Zažgali so najbrže otroci.

O novem raspisu trafik.

Iz Tržiča na Gorenjskem se eden v imenu invalidov pritožuje: Določeno je bilo, da se morajo vse trafike nanovo raspisati in da se podeli slovenskim invalidom. V Tržiču pa glavna trafika še do sedaj ni raspisana in je še vedno v rokah enega izmed tistih ljudi, ki nimajo ravno žalostnih spominov na vojno. In da je ta trafika še sedaj v rokah bogatina, ki bo tudi brez trafike ohranil ta naslov, zoper to najodločneje protestiramo in zahtevamo v imenu revnih slovenskih invalidov, da se ta glavna trafika v Tržiču takoj razpiše in podeli kakemu slovenskemu invalidu.

Pokrajninska slikarska razstava.

V nedeljo 26. septembra se je v slikoviti dolenski metropoli, prelepem Novem mestu, pod patrono enega naših največjih slikarjev, R. Jakopiča, slovesno otvorila prva pokrajninska slikarska razstava. Razstavljeni imajo svoja umetniška dela nekateri že znani dolenski slikarji, kakor R. Jakac, F. Ančik, J. Čargo, in pa slikarski naraščaj J. Ovelbar, Z. Skalicky, M. Mušič, R. Grad in pa F. Avsee. Za umetnostne kritike in zgodovinarje je pričujoča slikarska razstava izredne važnosti, in to i vsakem oziru, ne glede že na dejstvo, da se bodo odpirale nekateremu obiskovalcu vse.

Vojak se je vrnil v vojno, stari mož pa na svoja polja.

Ljubljani in Ljudmila Ražmova v Mariboru.

Razpisano je odpravniško mesto Sv. Križ pri Litiji.

POZDRAV.

Predno se podava čez veliki ocean, srčno pozdravljava svoje rojake in sorodnike, in sicer: Ludovika Adamič, ki nam je zaigral na njegov klarinet lepe poskočnice. Bog ga živi! F. in Agnes Krže, ker smo skupaj preživeli štiri leta oziroma cel čas mojega bivanja v New Duluthu, Minn., v najlepšem redu. Mr. Antona in Marijo Kraljič, ker nam je preskrbela okusen popotni prigrizek. Družino mojega bratrance Rudolfa Kovačič na Buhtu, Minn., in njegove bodrajce. Bratrance farmerja Alojzija Zajca. Se zahvalim za prijazno gostoljubnost našega rojaka Fr. Levstika in njegove žene, družini rojaka Aleks. Koširja in družini I. Peroni, ker so nama priredili lepo sprejemstvo iz Elbe na Auroro, Minn. Pozdravim tudi rojaka Ivan Ivanca in družino ter Blatnikove in Debelakove v New Duluthu, Minn. Zahvaljujemo se najtopleje tvrdki Frank Sakser, ki je nama točno in vestno preskrbela vse, kar sva potrebovala, zato omenjeno tvrdko rojakom najtopleje priporočava. — Ivan Zajc in Ivan Pirc.

Rada bi izvedela za svojega brata FRANKA GRLEJ, podomače Anderjažev iz Zgornjega jezera, pošta Stari trg pri Ložu. Prosim cenjene rojake, če kateri ve, kje se nahaja, da mi naznani njegov naslov, ako pa sam čita te vrstice, naj se oglasi svoji sestri: Frances Grlj, R. F. D. 3, Box 60 f. Johnstown, Pa. (1-2-11)

\$50.00 NAGRADE

dobi oni, ki posreduje, da dobim tu zdolaj naslikani parček. Prva je moja žena

MATILDA KREBS.

stara 37 let, z menoj v zakonu 16 let in 22. junija jo je pa odkrila od mene s 25 let starim

JIM ČUŠNIK.

Oba sta velike postave. Ona je doma iz Solčave na Štajerskem in ljubček pa iz Klenka pri St. Petru na Krasu. Odnosla sta mi veliko svoto denar

KRALJICA SVETA.

Roman. — Spisal Karl Figborg.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

10

(Nadalejevanje.)

Enajsto poglavje.

V zapuščini svoje matere sem našla le malo denarja. Lahko sem prodala par stvari, da si pomagam za prvo silo. Nisem se pa mogla ločiti od teh stvari in če sem hotela živeti, sem morala delati.

Kako naj to storim, si nisem bila takoj na jasnem. Še vedno sem bila kot ohromela.

Ne da bi hotela, me je vodila nasljenega dne proti vseučilišču. Brez misli sem šla noter in tam mi je postalo jasno, da se bom morala posloviti od vsega, kar mi je postalo ljubilo in drago, od mirnih resnih sob ter učiteljev in knjig. Vsa zmešana sem šla zopet ven na cesto. V naslednjem trenutku pa sem čula poleg sebe glas:

— Prosim tisočkrat za odpuščanje, milostna gospodična. Jaz sem Murphy, baron Murphy. Zamudil sem priliko tam notri, — je rekel ter pokazal na vseučilišče.

— Sedaj pa mi morate oprostiti. Ali mi dovolite, da vam predložim svojo stvar, ki je popolnoma trgovske narave?

Dvignila sem glavo. Ta glas sem morala poznati. Globoki in mehki zvok tega glasu mi je bil znan. Tudi ta obraz sem morala že nekoč videti. Ta obraz z ostro izklesanimi potezami in očmi, ki so tako prosto in močno zrle v svet. . . .

— Če mora biti, — sem rekla, — zakaj ne. — Ali vam je prav, da greva ali pa ukažete drugače? — je vprašal.

— Jaz sem nekoliko utrujena, — sem rekla, — ter bi bilo boljše, če sedeva na klopi, tam pod drevjem.

Ko sva sedela, je pričel brez nadaljnjih ovinkov:

— Rekli so mi, da ste v celem seminarju najboljša poznavalka kitajskega jezika. . . . To imam par dokumentov, — pri tem je odprl listnico ter potegnil ven nekaj spisov, — katere bi rad dal prevesti v angleščino. To so pisma, poročila in druge stvari, ki me zanimajo. Žalibog pa nisem sam v stanu razumeti jih. Iščem nekega, ki bi jih prevedel za me. Bogato bi oškodovalo onega za porabljeni čas in napor. Če bi bili tako dobri ter prevzeli to stvar, bi ne poznal nikogar, komur bi rajše poveril to nalogo.

Vse to je zvenelo tako čudno in nenavadno. Ali pa ni bilo? Ali se je le meni zdelo?

Konečno je bila to kupčija kot vsaka druga. Jaz naj bi delala in on bi plačal za to.

Vsled tega sem privolila.

— Izraziti se hočem na kratko: — Baron Murphy me je spremljal domov. Videl je celi svet ter govoril o vseh mogočih stvareh, sodeč o ljudeh in stvari z veliko stvarnostjo. V slovo mi je poljubil roko, ne kot ubogi deklica, kateri je dal delo, temveč kot dami iz velikega sveta, kateremu je pripadal on sam.

Celo noč sem sedela ob pisalni mizi ter delala. Na teh stvareh ni bilo ničesar, kar bi me količkaj zanimalo. Bila so pisma ter deli nekega dolgočasnega političnega dogovora.

Kot je rečeno sva se zopet sestala. Izročila sem mu original in prevod in on mi je dal nadaljnje spise. Tako je šlo naprej, dokler ni prišel konec tedna. Ko sva se v soboto zvečer zopet sestala, sem mu izročila jaz preostale stvari in on mi je dal zaprto kuverto. V njej sem našla pozneje sorazmerno veliko svoto, ki je predstavljala plačilo za moje delo.

— Zaslužili ste nedeljski počitek, — je rekel. — Delo je završeno. Ali hočete ugoditi veliki prošnji? Zunaj na jezeru imam svoj čoln. Jaz rad jadram ter bi vas prosil, da se mi izročite za par ur.

Tako sva se naslednjega jutra odpravila ven na jezero. Veselila sem se kot otrok. Baron je vzel seboj celo košaro jestvin, kajti imela sva namen ostati zunaj celi dan. V čolnu je bilo v resnici krasno.

Bil je krasen, svež dan, kot jih je najti le na naših jezerih. Baron me je učil jadranju, one težke kot umetnosti jadranja proti vetru ali ob vetru in kot rečeno, so potekale ure kot v snu.

Opoldne sva se izkrcala nekje v skrivnem zalivu ter pripravila kosilo. Vse je izvrstno teknilo. Ležala sva nato v vročem pesku ter sanjala z odprtimi očmi.

Proti večeru sva zopet odjadrala proti domu.

Dvanajsto poglavje.

Prvikrat izza smrti mojih starišev sem se čutila varno. Prvikrat je stopil v moje življenje človek, ki se je zanimalo zame. Neizmerno sem mu bila hvaležna za ure, katere mi je dal uživati.

Bilo je temno, ko sva zapustila vlak. Pred kolodvorom je čakal eleganten voz. Ne vem, če je bil njegov, a dal je kočijažu migljaj in konji so potegnili.

Naslonjena v mehke blazine in utrujena od svežega zraka, se nisem dosti brigala za pot, po katerem je vozila kočija. Ob moji strani je sedel on, sedaj molčeč ter zagledljive očividno v svoje misli. Čutila sem ali vsaj domnevala, da čutim, kako je tudi postal v teh trenutkih drugačen, kako so me njegove misli neprestano obkroževale.

Naenkrat pa se je voz ustavil in skoro sem se prestrašila, kajti domnevala sem da sera doma in da bom kmalu popolnoma sama.

Baron je skočil ven ter mi podal roko, da mi pomaga. V istem trenutku pa je voz zopet odšel ter izginil. Ozrla sem se naokrog ter se prestrašila. To ni bila hiša, v kateri sem stanovala. To je bila palača, s sijajno razsvetljenimi okni ter čudovito krasnim uhodom.

— Kaj je to? — sem vprašala. — Kam ste me pripeljali?

— Ne hudujte se, — je rekel baron ter se sklonil k meni. — Vi ste doma, — pri meni. Le en trenutek in pojasnil bom vse.

Prijel je za mojo roko ter jo spoštljivo poljubil.

— Nisem mogel, da bi se ta čudovito krasni dan tako hitro končal. Oprostite mi tudi to nenavadno. Vi vidite, da je vse pripravljeno za sprejem.

Pri tem je pokazal na vrsto razsvetljenih oken.

— Ostri veter je povzročil glad. Čaka naju mala večerja. Stopil je nazaj ter mi dal prosto pot.

— Dan mi je prinesel toliko veselja in zakaj bi mu vsled tega ne dovolila še tega veselja?

Ozrla sem se vanj, še vedno prestrašena. Ali smem storiti to, za kar me je prosil? Njegove oči pa so zrle vame tako čisto kot vselej. . . . Gotovo, to smem storiti, čeprav je bilo čudno.

Tedaj pa sem odšla po stopniščah navzgor. Bilo je v resnici knežje razkošje, ki me je obdajalo. Izginilo je

vsako nezaupanje. V krasnem salonu se servirali in od nekod so prihajali glasovi godbe.

Krasni so bili oni teden! Videla sva se skoro vsaki dan, a nikdar več pri njem ali pri meni. Nekega večera pa je potrkal na moja vrata, nenaznanjen in nepričakovano. Še pri vratih mi je kot v opravičilo molil malo škaltljivo. Odprla sem jo in v njej je blestel zaročni prstan.

(Dalje prihodnjič.)

Prvi slovenski vojvoda na Koroškem.

Marko Handžić — rojen 25. aprila 1683 v Velikovecu, umrl 5. septembra 1766 kot sloveč zgodovinar na Dunaju — dokazuje, da je zgodovinsko znani vojvoda Ingov sprejel pri krstu ime Domician. Poleg Handžića je še več drugih zgodovinarjev tega mnenja, da sta Ingo in Domician ena oseba. Bolandisti pa pravijo, da je bil blaženi Domician Ingov naslednik. Toliko je gotovo, da je vladal ob času Karla Velikega in da je bil po rodu Korošec.

Ker so pa bili Korošci fakrat skoraj vsi Slovenci in so le svoje rojake volili za kneze, zato sklepajo pravici naš zgodovinar Benkovič, da je bil blaženi Domician Slovenec, čeprav to Nemci tajajo.

Bolandisti sodijo, kakor že pred njimi par zgodovinarjev, da je bil morda Domician prvi koroški vojvoda, imenovan na oni slovenski način, ki se je potem ohranil do petnajstega stoletja, do vojvode Ernesta Železnega.

Umeščenje se je vršilo na Gosposvetem polju. Na zahodni strani te ravnine, v bližini Krnskega gradu je stal napol v zemlji zgornji del rimskega stebra, ki so ga imenovali knežji kamen. Na tem kamnu je pričakoval novega kneza svobodni slovenski kmet. Nneštete množice ljudstva so ga obdajale. V kmečki obleki, pa s sijajnim spremljivcem se mu knez približal. V levici imela pastirsko palico, z desnico vodi dvoje živali: lisastega vola in lisasto kobilico, ki se še nista rabelja za vprego.

Kmet na knežjem kamenu zakliče: "Kdo je ta, ki prihaja?" Ljudstvo mu odgovori: "Deželni knez." Zdaj stavi kmet zaporedoma več vprašanj:

"Je-li pravice sodnik?" Mu je nar blagor domovine? Je svobodnega stanu, vreden časti?"

Ali spoznava in brani krščansko vero?"

"Da, tak je in bo", je oglasil ljudstvo.

Nato vpraša kmet: "Toda kakšno pravico me more spraviti s tega sedeža?"

"Odkupil ti ga bo s šestdesetimi vinarji, tvoji bosta živali, ki ju vodi, tvoja obleka, ki jo nosi, in hiša tvoja bo prosta vseh davkov", se glasi odgovor.

Tu udari kmet kneza lahno na lice, ga opomni, naj bo pravice sodnik, umakne se mu s knežjega kamena in odpelje vola in kobilico.

Na njegovo mesto sede knez, mahne z mečem na vse štiri strani sveta in objavi, da bo ljudstvo pravice sodil. Potem izpije še iz kmečkega klobuka požirek vode v znamenje treznosti ter skromne zadovoljnosti. Nato odide z vsem spremstvom čez polje v gosposvetko cerkev k slovesni maši. Po maši odloži kmečko obleko, se obleče po knežje in sede z velikaši k sijajnemu obedu.

Popoldne pa je šel na polje, kjer stoji še zdaj iz nagrobnih plošč sestavljeni "vojvodski prestol". Na njem je sprejemal poklone gospe in ljudstva, delil milosti, potrjeval stare pravice, poslušal prošnje in pritožbe in razsojal prepire. Med vsa slovesnostjo sta pa smela dva kmeta, koder se jim je ljubilo, travo kositi, žeti in celo pustošiti ter požigati, v znamenje, kaj bi ljudje počeli, ko bi ne imeli vladarja, ki brani pravice svojih podložnikov.

Če je Domician bil krščanski ime vojvode Ingova, tedaj velja o njem lepa pripovedka, ki jo je zapisal Eneja Silvij Piccolomini, poznejši papež Pij II., kako se je Ingo posrečilo pridobiti paganske plemiče za krščansko vero.

Napravil je velik obred in povabil nanj zastopnike kmečkega in plemenitega stanu. Kmete je sprejel prav v svojo bližino na odlična mesta in jim dal postreži v zlatih in srebrnih posodah; plemiče je pa pustil zunaj v veži pri navadni mizi ter ukazal postaviti pred nje jedi v lončenih skledah. Vsi nžaljeni so vprašali vojvodo, zakaj kmete tako odlikuje, nje pa pred kmeti ponižuje.

Modri krščanski knez jim odgovori: "Ti preprosti ljudje izpod

slamnatih streh so bolj čisti kakor vi, ki bivate po gradovih in palačah. Sprejeli so namreč Kristusov evangelij, da li se očistiti je zgodovinsko znani vojvoda Ingo s krstno vodo, zato se njihove duše kar svetijo lepote. Vi, paganski veljaki, pa služite gradim nalikom; zato so vaše duše črne in umazane. Razvrstil sem torej svoje goste po kakovosti njih duš."

To je trdovratne paganske vi-teze tako gamilo, da so kar trumoma prešli sv. krst.

Da je blaženi Domician resnično veliko storil za pokristijanitev koroških Slovencev, pričča še zdaj njegov nagrobni napis v nekdanji benediktinski cerkvi v Millstattu na Koroškem:

"Tu počiva blaženi vojvoda Domician, prvi vstanovitelj te cerkve, ki je spreobrnil ta narod od paganstva h krščanstvu."

Ime "Millstatt" prihaja odtod, ker je baje bilo na tem kraju ti-sooč malikovskih kipov, po latinsko: mille statue. Domician jih je dal porušiti ter sezidati cerkev na čast vsem svetnikom tam, kjer so prej častili toliko malikov.

Tako pripoveduje dr. Janez Zoré, profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava v Ljubljani, v 2. zvezku svoje knjige, ki jo je pravkar izdala Družba sv. Mohorja.

POGAJANJA Z ITALIJO.

"Narodno Djelo" poroča iz Belgrada:

— V tukajšnjih poučenih krogih se ne vedo, kdaj se bodo nadaljevala pogajanja z Italijo. Vse dosedanje tozadavne vesti ne odgovarjajo resnici. Sodijo da se bodo pogajanja, ako pride do njih, vršila šele sredi oktobra. Naša vlada je odločena, da ničesar ne popusti od znanih minimalnih zahtev. O uspehu pogajanj ne sodijo optimistično, ker dokazujejo pisanje italijanskega tiska in izjave italijanskih politikov, da prevladuje v italijanskih vodilnih krogih še vedno imperialistična politika.

RUMUNJA BREZPOGOJNO NA STRANI ITALIJE.

Pri obedu prirejenem v rumunskem poslanstvu na čast Take Jonescuja in ki so se ga udeležili tudi italijanski zunanji minister groff Sforza, Tittoni in člani diplomatskega zbora, je Jonescu v svoji napitnici naglašal, da bo Rumunija vedno pod kakršnimkoli pogoji stala na strani Italije. Groff Sforza je odgovoril, da se smatra srečnega, da more pozdraviti v Rimu zastopnika kraljevega naroda ter je končno nazdravil bratski edinstvi obeh narodov.

VSE HOČE PROČ OD NEMŠKE AVSTRIJE.

Glasom poročila iz Innsbrucka bo predložila Vorarlberška Zvezi narodov spomenico, v kateri zahteva priključitev Vorarlberške k Švici. V slučaju pa, da se to ne dovoli, zahteva priključitev k Virtemberški. Čisto nemška pokrajina torej noče ostati pri Avstriji. Vorarlberška je ravno tako alpska dežela kakor Koroška, ima torej iste gospodarske pogoje kakor Koroška, je popolnoma Nemška, a kljub temu ne vidi v Avstriji bodočnosti, ampak se hoče združiti s Švico, ki je dežela dobrih gospodarjev in solidnih razmer. Nemei silijo od Avstrije proč — Korošci pa k Avstriji!

Tržaško pristanišče Čehoslovaški povsem na razpolago.

Poročevalec "Belingske Tiden-de" je imel razgovor z italijanskim zunanji ministrom conte Sforzo, ki se je med drugim skliceval na svoj pogovor z nvišim čehoslovaškim ministrskim predsednikom Tusarjem in zagotovil dobre odnose Italije s Čehoslovaško, kateri je tržaško pristanišče popolnoma na razpolago.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vnak zastopnik tuda potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovita.
Denver, Colo.: Frank Škrabec.
Puebla, Oca.: Peter Cullig, John Gern, Frank Janes in A. Kočevar.
Sallia, Oca.: Louis Costello.
Somerset, Oca.: Math. Kernelj.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Cinton, Ind.: Lambert Boiskar.
Aurora, Ill.: J. Verbič, 635 Aurora Avenue.

Chicago, Ill.: Joseph Bostič, Joseph Eliah in Joseph Bevič.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Lauric in John Zalest.
Massachusetts, Ill.: Frank Augustin.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrin.
South Chicago, Ill.: Frank Černa.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovič.
Franklin, Kansas: Frank Leskovic.
Freeston, Kansas: Rok Firm.
Ringo, Kansas: Mike Pencil.
Kusamiller, Md.: Frank Vodopivec.
Chilobola, Minn.: Frank Govia.
Calumet, Mich.: M. F. Koba in Pavel Schalta.

Evelah, Minn.: Louis Govia.
Gilbert, Minn.: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Povša.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
Ely, Minn.: Frank Gorže in Joseph J. Pesel.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont.: Frank Hrelia.
Great Falls, Montana: Math. Urh.
Klein, Montana: Gregor Zobeč.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternlich.
Little Falls, N. Y.: Frank Masla.
Barberton, Ohio: Frank Prte in Alb. Poljanec.
Collinswood, Ohio: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karitange in Jakob Romik.

Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kamla in M. Ostanek.
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio: Anton Kikelj.
Oregon City, Oregon: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakša.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Brougham, Pa.: Anton Igrava.
Burdino, Pa.: John Demlar.
Cocoanagh, Pa.: Ivan Fajk in VM Rozančič.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Komglov.
Dunlo, Pa.: Anton Ouhoben.
Expert, Pa.: Louis Sapančič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamla.
Farrist, Pa.: Jerry Okona.
Imperial, Pa.: Valentin Potarnel.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Irwin, Pa.: Mike Pavšek.
Johnstown, Pa.: John Polanc in Mike Srbel.
Luzerne, Pa.: Anton Oostnik.
Manser, Pa.: Frank Demlar.
Moon Run, Pa.: Frank Moček in Frank Podanič.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobčič, E. Jakša, Mat. Urh in I. Maglar, Kalphorn, Pa.: Martin Korovčič.
Reading, Pa.: J. Pencil.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa.: Frank Schifano.

West Newton, Pa.: Joseph Jovca.
White Valley, Pa.: Jurij Previč.
Willock, Pa.: J. Potarnel.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Cahoon, W. Va.: Frank Kocijan.
Thomas, W. Va.: A. Korenčan.
Hilwaukee, Wis.: Adolf Mantel in Joep Tratnik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wya.: Louis Tancher in A. Justin.

Pozor rojaki in rojakinje!

Od Alpentinkture Vam zrastejo krasni lasje v 6tih tednih. Od Alpenpomade zrastejo v 6tih tednih moški krasne brke in brada. Revmatizem ali kostbol se ozdravi popolnoma v 6tih dneh. Od Brusintinkture Vam postanejo sivi lasje popolnoma naradni kakor so bili v mladosti. Zdravilo za rane, opekline, kraste, bule, tarove, za kurje ocese, bradovice, potne noze, ozeblino, Zastarene žlečnice bolezni se ozdravijo hitro in poceni. Pišite takoj po cenik in Kolarja pošljem zastonj.

Jakob Wahclich

6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

LETOŠNJE SUHO GROZDJE

importirano iz starega kralja

18 centov funt.

Boksa 50 funtov \$9.00

Posobne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ Približno odplujejo iz NEW YORKA.

PRES. WILSON	3. novembra	—	Trst
FRANCE	3. nov.	—	Havre
ROTTERDAM	6. nov.	—	Boulogne
PESARO	6. nov.	—	Genoa
PANNONIA	9. nov.	—	Trst
CRETIC	9. nov.	—	Genoa
IMPERATOR	11. nov.	—	Cherbourg
NEW YORK	13. nov.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	13. nov.	—	Havre
NOORDAM	17. nov.	—	Boulogne
FRANCE	17. nov.	—	Trst
BELVEDERE	18. nov.	—	Trst
LA TOURNAINE	20. nov.	—	Havre
ADRIATIC	20. nov.	—	Cherbourg
ST. PAUL	20. nov.	—	Cherbourg
N. AMSTERDAM	23. nov.	—	Boulogne
AQUITANIA	23. nov.	—	Cherbourg
PHILADELPHIA	27. nov.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	27. nov.	—	Cherbourg
FRANCE	1. dec.	—	Havre
RYNDAM	1. dec.	—	Boulogne
ARGENTINA	4. dec.	—	Trst
ROCHAMBEAU	4. dec.	—	Havre
IMPERATOR	9. dec.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	11. dec.	—	Havre
NEW YORK	11. dec.	—	Cherbourg
ROTTERDAM	11. dec.	—	Boulogne
AQUITANIA	14. dec.	—	Cherbourg
CANOPIC	16. dec.	—	Genoa
ST. PAUL	16. dec.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	22. dec.	—	Trst

Gleda cen za vozne netke in vse druge pojavnice, obrnite se na tržko

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz New Yorka parnik na 2. vijaku PESARO

6. novembra. Iskajoče se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vno potnikom 3. razreda.

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz New Yorka parnik na 2. vijaku PESARO

6. novembra. Iskajoče se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vno potnikom 3. razreda.

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz New Yorka parnik na 2. vijaku PESARO

6. novembra. Iskajoče se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vno potnikom 3. razreda.

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz New Yorka parnik na 2. vijaku PESARO

6. novembra. Iskajoče se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vno potnikom 3. razreda.

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz New Yorka parnik na 2. vijaku PESARO

6. novembra. Iskajoče se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vno potnikom 3. razreda.

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz New Yorka parnik na 2. vijaku PESARO

6. novembra. Iskajoče se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vno potnikom 3. razreda.

FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

Začimbe, kolikša in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporočja magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station NEW YORK CITY.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specialist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravju nju vseh močih bolezni.

Zastrupljenje br vi zdravi s glavnim sredstvom 506, ki ga je izumil dr. prof. Erlich. Če imate mogoče ali mauterčke po telesu v arju, ispanjanje las bolečine v kosteh, pridite in izkušite vam bom kri. Ma čakajte, kar ta bo lezen za nalez.

Vse moške